

slaa fordelte mellem Stat og Kommuner. Det forekommer mig ikke, at dette Beløb kan virke afskrækkende paa nogen. I Forhold til de øvrige Udgifter til det kommunale Skolevæsen er det Beløb, det her drejer sig om, en Bagatel. Udgifterne til det kommunale Skolevæsen beløbe sig til ca. 10 Mill. Kr. foruden Tilskud fra Stat og Amtskommuner, og naar dette er Tilfældet, ere de 320,000 Kr., selv om det ogsaa skulde blive lidt mere, dog Bagateller i Forhold til Skolens øvrige Udgifter, som man dog anser for absolut nødvendige og paatrængende.

Ved tidligere Behandlinger af Sagen har man stadig henvist til Godgørenheden, det var en Sag, som skulde løses gennem private Foreninger og privat Godgørenhed, eventuelt med Støtte fra Kommunerne. Men hvorfor skal Skolebespisning opretholdes ved Godgørenhed? Jeg kan ikke forstaa, at det skulde være den eneste rette Vej at mætte Børnene ved Godgørenhed. Det forekommer mig ikke, at Lovgivningsmagten, naar den har Oplysninger liggende for sig om, hvor stort et Antal af Landets Børn der i større eller mindre Grad lider Nød, saa har Ret til at erklære, at den skyder Opgaven fra sig og henviser til Godgørenheden. Vi ere dog alle enige om, at der skal være Skoletvang, at alle Børn fra 7-Aars Alderen skulle møde i Skolen og modtage Undervisning. Men det er dog i høj Grad urimeligt at forlange Skoletvang indført, naar man ikke samtidig sætter Børnene i Stand til at modtage Skolens Undervisning, naar man ikke samtidig afhjælper de Ulemper, som bestaa for Børnene i Kraft af de Forhold, hvorunder de leve i Samfundet. Vi kræve ikke Godgørenhed til andre af Skolens Opgaver. Vi kræve ikke, at Befolkningen ved frivillige Bidrag skal splejse sammen til Opfyldelse af en eller anden Foranstaltning, som man anser for nødvendig for Skolen. Hvorfor skal da dette Led, som ogsaa maa anses for et Skoleanliggende, løses ved Godgørenhed? Dertil kommer, at Godgørenheden er utilstrækkelig, at den ikke formaar at tilvejebringe de Midler, som maa kræves for at løse Sagen paa fuldt ud betryggende Maade. Vi formaa ganske sikkert ikke at afhjælpe al den Trang, som er til Stede paa dette Omraade ved Skolebespisningsforeningers og ved Godgørenhedens Hjælp. Vi bør derfor ganske sikkert gaa bort fra Godgørenheden og Frivilligheden til Pligten paa dette Omraade.

Vi have jo ogsaa ved mangfoldige

andre Lejligheder vist, at Lovgivningsmagten ikke er bange for at indføre Foranstaltninger, hvorved der paalagdes Tvang i visse Henseender. Foranstaltninger af lignende Art og Omfang ere gennemførte uden Modstand. Jeg nævnte i forrige Samling, at man fra alle Sider var enig om at foranstalte Soldaterbespisninger. Men hvorfor skulde det være mere fortjenstligt at gennemføre et Forslag om at yde varm Mad til Soldater, som en vis Tid ligge inde til Tjeneste, end at yde et Maaltid Mad til fattige Skolebørn, som fra 7-Aarsalderen tvinges til at møde i Skolen, hvad enten de ere sultne eller mætte? Det forekommer mig, at en Skolebespisning var om muligt endnu mere fortjenstfuld end den Militærbespisning, som ved Velvillie fra alle Sider er indført og stadig udviklet i de senere Aar.

Det ærede Medlem for Esbjerg (Bluhme) har i sin Tid omtalt denne Sag, og jeg vil gerne henvise til en smuk Udtalelse derom, som det ærede Medlem fremsatte i Samlingen 1898—99. Den findes Sp. 1375, og jeg skal med den højtærede Formands Tilladelse oplæse den; den lyder saaledes: „Det, at Børn sulte og derved ere ude af Stand til paa rette Maade at modtage Undervisning og derved opnaa det tilbørlige Udbytte af de store Ofre, Staten og Kommunerne bringe for at udvikle Skolen, det forekommer mig at være tilstrækkeligt til at motivere Nødvendigheden af, at vi gøre, hvad vi kunne, for at hjælpe herpaa.“ Jeg tillader mig at henvise til denne Udtalelse, fordi det forekommer mig, at den særlig har Betydning, da det ærede Medlem fra Esbjerg er Medlem af Regeringspartiet, og denne Udtalelse underskrive vi Ord til andet. Det, at Børnene sulte, at Undervisningen lider under Børnenes Sult, er et Tab for Samfundet, dels derigennem, at Børnene ikke blive saa dygtige, som de ellers kunde blive, og dels derved, at af de Bidrag, der af Stat og Kommune ydes til Skolernes Opretholdelse, se vi nogle af Pengene blive spildte, fordi Børnene ikke møde med de Forudsætninger for at modtage Undervisningen, som mætte og tilfredse Børn ville have. Jeg ved vel, at man til Tider har talt imod denne Sag, fordi den skulde være en Tvangsforanstaltning. Man har jo ved saadanne Lejligheder, naar det drejer sig om Mad til fattige Børn og god Skoleundervisning til fattige Børn, talt om Tvangsforanstaltninger. Man har talt kønne Ord om Frihed, og at der ikke maatte øves Tvang. Det forekommer mig imidlertid, at Lovgivningsmagten paa